

WSPOMNIENIE POŚMIERTNE

PROFESOR DR. HAB. ANTONI WRZOSEK (1908—1983)

W dniu 13 grudnia 1983 roku zmarł w Krakowie emerytowany profesor geografii Uniwersytetu Jagiellońskiego Antoni Wrzosek, szlachetny człowiek, przyjaciel i wychowawca młodzieży, miłujący góry.

W bogatym dorobku naukowym Profesora Wrzoska, niemałą część stanowią prace związane z górami. W działalności dydaktycznej budził On tymi pracami zainteresowanie studentów. Uczestniczył w organizacjach naukowych związanych z terenami góorskimi.

Profesor Antoni Wrzosek urodził się 15 VII 1908 roku w Krakowie. Studia na Uniwersytecie Jagiellońskim pod kierunkiem prof. L. Sawickiego, a następnie prof. J. Smoleńskiego ukończył w 1931 roku. Po studiach pracował kolejno: na Uniwersytecie Warszawskim, w Instytucie Bałtyckim, a w latach 1935—1939 w Instytucie Śląskim. W czasie wojny uczestniczył w naukowych pracach konspiracyjnych, poświęconych Ziemiom Zachodnim.

Po wyzwoleniu Profesor Wrzosek wraca do Instytutu Śląskiego, przenosi się następnie do Wrocławia, gdzie między innymi jest rektorem Wyższej Szkoły Ekonomicznej. W roku 1955 zostaje profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego, pozostając na tym stanowisku do przejścia na emeryturę w roku 1978.

Wśród około 190 opublikowanych rozpraw i prac naukowych Profesora

ra, wiele poświęconych jest problemom górskim. Już wczesne publikacje dotyczą gór, między innymi: lodowców w Pamirze, eratyków w Alpach, zjawisk krasowych Tatr Polskich, Bieszczadów, Śląska Zaolziańskiego. Po wojnie Instytut Śląski opublikował opracowany przez Profesora skorowidz gmin Śląska Dolnego i Opolskiego z niemieckimi i polskimi nazwami miejscowości, obejmujący obszary górskie — mający istotne znaczenie dla ich repolonizacji.

Śląsk jest również przedmiotem badań Profesora związanych z turystyką górską i taternictwem (w „Taterniku” R. 29/1947 publikuje artykuł *Sudety Dolnośląskie jako teren wspinaczek skalnych*) oraz uzdrowiskami położonymi w górach. Zainteresowanie górami ma charakter głęboko emocjonalny (publikacja *Piękno uroczysk skalnych*). Profesora interesują całe góry polskie, czemu daje wyraz w „Wierchach” (publikacja *Sudety a Karpaty*).

Zainteresowanie planowaniem przestrzennym realizuje Profesor kierując pracami badawczymi związanymi z Planem Zagospodarowania Babogórskiego Parku Narodowego czy też będąc konsultantem pracy nad podobnym Planem Tatrzańskiego Parku Narodowego. Wypowiada się w tych sprawach w Problemach Zagospodarowania Ziemi Górskich.

W dorobku Profesora Wrzoska znajduje się wiele prac publikowanych za granicą. Wśród nich np. *Le problème de la classification des montagnes du point de vue de leur utilité pour le tourisme: le cas d'Europe*, opublikowana w materiałach XXIII Kongresu Międzynarodowej Unii Geograficznej.

Profesor Wrzosek, będąc doskonałym dydaktykiem, zaszczepiał zainteresowanie górami studentom. Wiele spośród 250 prac magisterskich, których był promotorem, poświęconych było tematyce górskiej. Profesor był również promotorem 13 doktorów oraz habilitował 5 docentów.

Wśród wielu prac organizacyjnych Profesora Wrzoska na szczególne wyróżnienie zasługuje w tym miejscu jego czynny udział w pracach Komitetu Zagospodarowania Ziemi Górskich PAN, między innymi funkcja Przewodniczącego Komitetu w latach 1969—1971 oraz udział w wielu konferencjach naukowych organizowanych przez Komitet.

Profesor Wrzosek w ciągu całego życia organizował współpracę naukową z geografami Czechosłowacji. Przedmiotem tej współpracy były niejednokrotnie Karpaty i Sudety.

Ze śmiercią Profesora Antoniego Wrzoska nauka polska utraciła wielkiego uczonego, badacza rejonów górskich, wychowawcę uczącego młodzież zamiłowania do gór, wreszcie działacza na rzecz prawidłowego gospodarowania w górach i zachowania piękna ich przyrody.

Cześć Jego pamięci!

Jerzy Kruczała